

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVACIYALAR
VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ BD.24/15-1/1.32

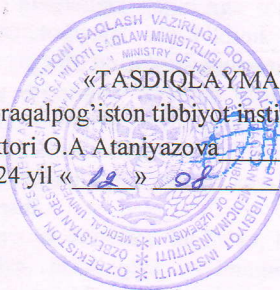
2024 yil « 12 » 08

«TASDIQLAYMAN»

Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti

rektori O.A Ataniyazova

2024 yil « 12 » 08

«DERMATOVENEROLOGIYA»
MODUL DASTURI

2

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minoti
Ta'lim sohasi:	910000	- Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60911100	- Xalq tabobati

Nukus – 2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar	
Mehnat gigienasi	2024-2025	4	3	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	Qoraqalpog'o'zbek/rus		3	
Fanning nomi	Semestr	Auditoriya	Mustaqil	Jami
		Mashg'ulotlari	ta'lim	yuklama
		(soat)	(soat)	(soat)
Dermatovenereologiya	4	45	45	90

I. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu fan dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat talim standarti va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Umumiy amaliyot shifokorlari tayyorlash, ularning ilmiy dunyog'arashini shakllantirishdanhim rol o'ynovchi dermatovenereologiya fanining ushbu dasturi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayonida qo'llagan holda, talabani nazariy ma'lumotdan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarishga o'rgatib va o'rnatilgan ko'nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg'unlashtirgan holda qo'llashga imkon yaratib, bo'lg'usi umumiy amaliyot vrachlarida klinik fikrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash uchun zamin yaratib beradi. Dermatovenereologiya fan va klinik jixaidan terining funksiyalarini va strukturasiini normada va patologiyada o'zgarishlarini, ichki azolar va tizimlarning patologiyasini teri bilan uzviy bog'lanishini, har xil teri kasalliklarini, jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalarni o'rganadi.

Mazkur fan o'quv rejadagi tibbiy biologiya va genetika, biofizika, tibbiy va biologik kimyo, odam anatomiyasi, fiziologiya, gistologiya va immunologiya, mikrobiologiya va parazitologiya, ichki kasalliklar, allergologiya, klinik immunologiya, fiziatriya, klinik farmakologiya, yuqumli kasalliklar va asab kasalliklari fanlaridan o'zlashtirilgan bilimlarga asoslanadi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Dermatovenereologiya fanini o'qitishdan maqsad –bo'lajak UAsh amaliyotida kerak bo'ladigan o'quv, ilmiy adabiyot va ma'lumotnomalar bilan mustaqil ravishda ishlay bilishi, bolalar va kattalardagi teri, teri hosilalari, shilliq qavatlarining tug'ma va orttirilgan xastaliklarini, zamburug'li va o'sma kasalliklarini va jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarini (JYBYuK) mustakili ravishda aniqlashni o'rgatish, teri va shilliq qavatlarining patologik xolalarida mustaqil ravishda birinchi tibbiy yordamni ko'rsata oladigan yuqori malakali mutaxassislar – umumiy amaliyot shifokorlari tayorlash.

Fanning vazifasi:

- dermatovenereologiya fani haqida tushuncha berish;
- talabalarining nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarish darajasiga qadamma-qadam o'rgatish;
- zamonaviy pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbiiq etib, talabani klinik fikrlash va bilimni saqlash darajasini oshirish;
- dermatologik va venerologik zamonaviy tekshirish usullari xakida tushunchaga ega bo'lish;
- teri va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining klinik anatomiyasi, dermatozlar va

jinsiy aloqa yo'li bilan yuqadigan kasalliklarni etiopatogenezi, klinik kechishi, tekshirish usullari va taqdoslash diagnozi, zamonaviy davolash usullari bo'yicha bilimlarni shakllantirish.

-katalar va bolalarning teri va og'iz shilliq qavatini yallig'lanish, allergik va zamburug' kasalliklarini davolash qoidalariga, teri va tanosil kasalliklarini oldini olish chora tadbirlari va dispanserlashtirish qoidalariga, teri-tanosil dispanseriga davolashga yotkazish uchun ko'rsatmalarni aniqlashni, profilaktik chora-tadbirlar ko'rsatish va axoli orasida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilishga o'rgatish.

Fan bo'yicha talabalarning bilim ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- teri va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatlarining tekshirish usullari;
- birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlarni aniqlay olish;
- tashxis ko'yishda asosiy fenomen va sinamalarni o'tkazish usullari;
- OIV/OITS va zaxm kasalliklarini aniqlashda serologik tekshiruvlar hamda zamburug', gonokokk va trixomonadalarini aniqlashda mikroskopik tekshiruvlar uchun patologik materiallar olish usullari;
- onadan bolaga infeksiyani o'tishga olib keladigan omillar;
- teri kasalliklarining mahalliy davolash tamoyillari;
- anafaktik shok, o'tkir eshakemi, Kvinke shishida tez yordam ko'rsatish usullari;

-tibbiyot xujjatlarni olib borish va laborator-uskunaviy tekshiruvlarning natijalarini taxlil qilish tamoyillari, vazifalarini aniqlay bilish, laborator va instrumental tekshirish usullari yordamida klinik tekshiruv o'tkazish xaqida *tasavvurga ega bo'lishi*;

Bular bilan bir qatorda talaba:

- asosiy kasallikning klinik kechishini o'ziga xos xususiyatlarini aniqlay bilish;
- asoralar va yo'ldosh kasalliklarni aniqlay bilish;
- O'zbekiston Respublikasida qabul qilingan kasalliklar tasnifiga muvofiq klinik tashxisni ta'riflash va asoslash;
- kasallik rivojlanishining individual va patologik xususiyatlarini xisobga olgan xolda kompleks taktikani aniqlash;
- vaqtinchalik ishga qobiliyatsizlikni ekspertizasini o'tkazish;
- reabilitasion, profilaktik, sanitar-gigienik va epidemiyaga qarshi tadbirlar rejasini ishlab chiqish, dispanser ko'zatuvin o'tkazish;
- kasallik tarixini yozishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- bemorni professional ko'ruvi (Status localis);
- dermografizm aniqlash;
- diaskopiya;
- Kebner fenomenini aniqlash;
- Ulkem to'rini aniqlash;

- siydlk chiqarish kanalidan surtma olish;
- akantolitik Tsank xujayralariga tekshirish;
- pufaklar suyuqligini eozinofilarga tekshirish;
- Balsar sinamasi;
- Yara yuzasidan rangsiz trepomemaga tekshirish uchun surtma olish uslub;
- Kerion Selsni aniqlash;
- Asbo-Gansen simptomini aniqlash;
- Minor sinamasi;
- Miusuda sinamasi;
- Olma jele simptomini aniqlash;
- Pospelov simptomi (zond cho'qish simptomini) aniqlash;
- Gansen tayvoqchalariga surtma olish;
- Borovski tanachalariga surtma olish;
- Bene-Mesherskiy simptomini aniqlash;
- Yaddason sinamasi;
- Tompson sinamasini o'tkazishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- Dermografizmini aniqlash;
- Maxalliy davolash — namlash—xo'llash (primochka) qo'yish texnikasi
- Qo'tir kanasini izlash
- Psoriaz diagnostik uchlikni aniqlash
- Ulkxema to'rini aniqlash
- Balsar sinamasini aniqlash
- Nikolskiy simptomini aniqlash;
- Moxovda sezgirlkni aniqlash testi kabi *amaliy ko'nikmalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.*

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-mavzu. Dermatolozlarni umumiy klinik belgilari va patomorfologiyasi, birlamchi va ikkilamchi morfologik toshmalari.

Dermatolozlar umumiy simptomatikasi va patomorfologiyasi tug'risida tushunchalar berish. Tashxislash asoslari haqida talim berish. Birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar haqida talim berish va og'iz shilliq qavati kasalliklarini davolash asoslari to'g'risida bilimlarni shakllantirish. Yosh bolalarda maxalliy va umumiy davolash asoslari haqida tushunchalar berish. Birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar, tashxislash va qiyosiy tashxislash tug'risida bilimlar berish. Bola yoshidagi o'ziga xos xususiyatlar to'risida bilimlarni shakllantirish. Status lokalis bo'yicha tavsiflash.

2-mavzu. Terining yuqumli kasalliklari (piodermiyalar, dermatozoonozlar, mikrozoar).

Dermatozoonozlar va piodermiyalar umumiy simptomatikasi va

patomorfologiyasi turida tushunchalar berish. Tashxislash asoslari haqida ta'lim berish. Ko'irva bitlash haqida ta'lim berish. Ushbu dermatozlarni davolash asoslari to'risida bilimlarni shakllantirish. Yosh bolalarda mahalliy va umumiy davolash asoslari va ulardagi farqi haqida tushunchalar berish. Dermatozozozlar va piodermiyalarda birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar, tashxislash va qiyosiy tashxislash to'g'risida bilimlar berish. Bola yoshidagi o'ziga xos xususiyatlar to'g'risida bilimlarni shakllantirish. Status lokalis bo'yicha tavsiflash.

3-mavzu. Dermatitlar. Ekzema. Toksikodermiyalar. Eshakemi. Talabalarni dermatit, toksikodermiya, ekzema va neyrodematoz kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga o'rgatish. Dermati, toksikodermiya, ekzema va neyrodematoz kasalliklari tasnifini berish. Kasalliklar etiopatogenezi va bola yoshidagi o'ziga xos xususiyatlar to'risida bilimlarni shakllantirish. Klinik ko'rinishlari, simptomlar, sindromlarni berish.

4-Papulyoz dermatozlar. Neyrodematozlar (psoriaz, qizil yassi temirakti, neyrodermit, atopik dermatit, qichima.

Talabalarni psoriaz, qizil yassi temirakti, atopik dermatit kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga o'rgatish. Psoriaz, qizil yassi temirakti, neyrodematozlarni tasnifini berish. Kasalliklar etiopatogenezi, ularning rivojlanishida ekzogen va endogen omillar ahamiyatini va bola yoshidagi o'ziga xos xususiyatlar to'risida bilimlarni shakllantirish -klinik ko'rinishlari, ushbu dermatozlarni mahalliy va umumiy davosini o'tkaza olish.

5-mavzu. Jinsiy yul bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, zamonaviy tasnifi, zaxmning mikrobiologiyasi va epidemiologiyasi. Birlamchi, ikkilamchi, uchlamchi, tug'ma zaxm.

Talabalarni JYBYul tasnifi, kasalliklar etiopatogenezi, ularning rivojlanishida ekzogen va endogen omillar ahamiyatini, klinik ko'rinishlari kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga; so'zak va so'zaksiz uretritlar kasalliklari bor bemorlar ko'rigi, ularda toshmalarni aniqlash, turi sinamalarni o'tkazishni, davosidagi farqlar, ushbu kasalliklarni umumiy davosini, gospitalizatsiyaga ko'rsatmalar, mehnatgaga layoqatligini aniqlashni o'rgatish.

IV. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
Amaliy mashg'ulotlar 50% nazariy va 50% amaliy qismandan iborat bo'lgan holda o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Dermatozlarni umumiy klinik belgilari va patomorfologiyasi. Teri va shilliq qavanning anatomiyasi va gistologiyasi. Teri kasalliklar va JYBYullar bilan og'rikan bemorlarni tekshiruv usullari. Dermatozlarning rivojlanishini endogen va ekzogen omillari. Birlamchi va ikkilamchi morfologik toshmalar. Teri kasalliklarini

aniqlash, umumiy va mahalliy davolashning prinsiplari. Bolalarda teri va teri hosillarini anatomiyasi va gistologiyasi.

2. Piodermiyalar. Xushbuzar. Dermatozozozlar. Terining yiringli kasalliklarining klinik tasnifi. Strepto-, stafiodermiyalar, aralash piodermiyalar. Oddiy xushbuzar. Qo'tir, bitlash.

3. Allergodermatozlar. Dermatitlar. Toksikodermiyalar. Oddiy va allergik kontaktli dermatitlar. Toksikodermiyalar, sulfanilamid eritemasi. Ko'p shaklli eksudativ eritema. Eshakemi.

4. Ekzema. Neyrodematozlar. Chin ekzema, mikrobi ekzema, seboroeyali, professional va bolalar ekzemas. Atopik dermatit. Neyrodermit - chegaralangan va tarqalgan klinik turlari, qichima, strofulyus.

5. Papulyoz dermatozlar. Psoriaz, qizil yassi temirakti.

6. Terining virusli infeksiyalari. OTS. Oddiy uchug, o'rab oluvchi temirakti. Yuqumli mollusk, o'tkir uchli kondiomalar, so'gallar. OTSda teri kasalliklari.

7. Puftaki dermatozlar. Akantolitik po'rsildok yara. Dyuring uchugsimon dermatiti. Lever penfigoidi. Puftaki dermatozlarni taqoslash tashxisi.

8. Terining zamburug'li infeksiyalari. Keratomikozlar, dermatomikozlar, kandidozlar. Onxomikozlar.

9. Moxov, teri leysmaniozi, teri sili.

10. Kollagenozlar. Disxromiyalar. Sklerodermiya. Qizil yugurik.

Dermatomioz. Vitiligo. Xloazmalar. Lenigo.

11. Onkodermatologiya asoslari. Rak oldi kasalliklari. Yaxshi va yomon sifatli teri o'smalari. Xeyliltar.

12. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, JYBYul zamonaviy tasnifi, zaxmning mikrobiologiyasi va epidemiologiyasi, etiopatogenezi. Zaxmdagi immunitet. Birlamchi zaxm. Klinik-laborator va serologik diagnostika.

13. Ikkilamchi zaxm. Yashirin zaxm. Zaxmga duchor bo'lgan bemorlarni davolash asoslari, dispanserizatsiyasi. Kasallarni faol aniqlash va serologik nazorat.

14. Uchlamchi zaxm. Tug'ma zaxm. Zaxmdagi ichki azolar va asab tizimining shikastlanishi.

15. So'zak va so'zaksiz uretritlar. Asoratlangan va noasoratlangan so'zak. Trixomoniaz. Xlamidioz.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulot davomida aniq bir mavzularni nazariy jihatdan chuqur o'rganish, uslubiy jihatdan dolzarb bo'lgan mavzularni chuqur taxlil qilish, alohida muammolar bo'yicha ilmiy jihatdan ishlab chiqish maqsadida savol-javob, suhbat, doklad va referatlarni muhokama qilish, yozma nazorat ishlarini olish, vaziyatli masalalarni muhokama qilish va test savollariga javob berish orqali egallaniladi.

Shu bilan birga mashg'ulot davomida talabaga yo'naltirilgan innovatsion pedagogik texnologiyalardan: keys-stadi (CBL), mounmoga yo'naltirilgan o'qitish (PBL), gunuhlarga yo'naltirilgan o'qitish (TBL), roli o'yinlar, "miyaga hujum" metodi, gunhlarda diskussiya metodi, kombinasionalangan savol-javob, kichik gunhlarda o'qitish metodi va simulyacion texnologiyalar va prezentatsiyalardan foydalangan holda nazariy bilimlarni mustahkamlash lozim.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining innovasion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash.

Dermatovenereologiya fani bo'yicha klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan.

Amaliy ko'nikmalar to'yati:

1. Dermografizmini aniqlash;
2. Mahalliy davolash – namlash—xo'llash (primochka) qo'yish texnikasi
3. Qo'tir kanasini izlash
4. Psoriaz diagnostik uchlikni aniqlash
5. Uikxema to'rini aniqlash
6. Balser sinamasini aniqlash
7. Nikolskiy simptomini aniqlash
8. Moxovda sezgirlikni aniqlash testi;

O'quv klinik amaliyotni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Talabalarining "Dermatovenereologiya" fani bo'yicha klinik amaliyoti ta'lim jarayonining 50%ini tashkil qiladi va amaliy mashg'ulotlar Respublika teri-tanosil klinik kasalxonasi va Toshkent viloyati teri-tanosil dispanser maslahat poliklinikasi dermatovenereolog xonasi va stasionar bo'limida o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqich – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivasion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlarini muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob-anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalari bilan talabar tanishtiriladi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar

mayjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. Ikkinchi bosqich – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadamma qadam algoritmi pedagog tomonidan va videofilmlar orqali namoish etiladi, algoritm asosida bosqichma bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba amaliy ko'nikmani mustakil, biroq pedagog nazorati ostida mul'ajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlarda, ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida, keyinchalik umumlashtirgan xolda to'liq va to'g'ri bajara o'lgandan so'ng bemorda qo'llashga ruhsat beriladi (imitatsion trenig).

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma qadam algoritmi va videofilmi, o'quv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Mul'ajiyar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim. va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modellashirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda pedagog nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'irlaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirlarga olinib o'ziga namoyish etilishi, tanqidiy muhokama qilinishi mumkin. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi va so'zga muloqajni takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma afromatizm darajasigacha e'kzazilishi maqsadga muvofiq.

3. Uchinchi bosqich - o'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemorda qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli xil klinik xolatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni tahlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi.

Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tathari va ambulator kartalar va x.q. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

4. To'rtinchi bosqich – hulosa. Bu bosqichda pedagog talaba tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli xil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'llay olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb hisoblanadi.

To'rtinchi bosqichni amalga oshirish uchun talaba bemor bilan mustaqil

ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib himoya qilganda baholalanadi.

Mashg'ulot so'ngida o'qituvchi har bir talabani amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tasqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.

Laboratoriya ishlari tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejasida ko'zda tutilmagan.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Teri kasalliklarini aniqlash, umumiy va mahalliy davolashning prinsiplari. Bolalarda teri va teri hosilalarini anatomiya va gistologiyasi.
2. Strepto-, stafiodermiyalar, aralash piodermiyalar. Oddiy xushbuzar. Qo'tir, bitlash.
3. Allergodermatozlar. Dermatitlar. Toksikodermiyalar. Oddiy va allergik kontaktli dermatitlar. Toksikodermiyalar, sulfanilamid eritemasi. Ko'p shaklli eksudativ eritema.
4. Eshakemi. Ekzema. Neyrodermatozlar. Chin ekzema, mikrobi ekzema, seбореяli, professional va bolalar ekzemas.
5. Papulyoz dermatozlar. Psoriaz, qizil yassi temirak.
6. Terining virusli infeksiyalari. OTTS. Oddiy uchug, o'tab oluvchi temirak. Yuqumli mollusk, o'tkir uchli kondilomalar, so'gallar. OTTSda teri kasalliklari.
7. Pufakli dermatozlar. Akantolitik po'rsilidoq yara. Dyuring uchugsimon dermatiti. Pufakli dermatozlarni taqqoslash tashxisi
8. Terining zamburug'li infeksiyalari. Keratomikozlar, dermatomikozlar, kandidozlar. Onixomikozlar.
9. Moxov, teri leysmaniozi.
10. Kollagenozlar. Disxromiyalar. Vitiligo. Sklerodermiya. Qizil yugurik.
11. Jinсий yo'l bilan yuqadigan infeksiyalalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, IYBYU zamonaviy tasnifi, zaxmning mikrobiologiyasi va eridemioologiyasi, etiotopogenezi.

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tasqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tasqari o'tkaziladi. Mustaqil ishini tayyorlashda fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- Bemorlar kurasiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;
- Darslik va o'quv qo'llamalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- Simulyatsion o'quv klinik kompyuter dasturlar bilan ishlash;
- Ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;
- Berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- Fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va matruzalar qilish;
- Ilmiy maqola, anjumaniga matruza tezislarini tayyorlash;
- Vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar echish;
- Keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) echish;
- Grafik organayzerlar ishlab chiqish va to'ldirish;
- Krossvorrdlar tuzish va echish;
- Prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustakil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.
- taqatma materiallar bo'yicha matruzalar qismini o'zlashtirish;
- avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;
- yangi texnikalarni, apparaturalarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;
- talabani o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish;
- faol va muammo o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari;
- masofaviy (distantion) ta'lim fanni faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtirok etish.

Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi)

Fan bo'yicha kurs ishi o'quv rejasida ko'zda tutilmagan.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalar

Asosiy adabiyotlar

1. Скрипкин Ю.К., Кубанова А.В., Акимов В.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник -Москва, "ТЭОТАР Медиа" 2011г.
2. Родионов А.Н., Заславский Д.В., Сыдилов А.А. Дерматология. Иллюстрированное руководство по клинической диагностике. – Москва. "Траница". 2018 г.
3. Eshboev E.X., Tashkenbaeva U.A., Ter-tanosi kasalliklari va ularning

laboratoriya tashxisoti. Darslik. Toshkent. – "Navro'z". 2018y.

4. Vaisov A.Sh., Teri-tanosil kasalliklari. Darslik. - Toshkent, "Yangi asr avlodi". 2009y.

5. Arifov S.S., Eshbaev E.X. Teri-tanosil kasalliklar. Darslik. - Toshkent, "Ensiklopediya". 1997 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

6. Atif Hasnain Kazmi. Color atlas of clinical dermatology. New Delhi, India. "Jaypee Brothers Medical Pub" 2015 g.

7. Олисова О.Ю., Кожные и венерические болезни. Учебник. – Москва. "Практическая медицина". 2015г.

8. Чеботарев В.В., Тамразова О.Б., Чеботарева Н.В., Олинец А.В., Дерматовенерология. Учебник. – Москва. "ТЭОТАР Медиа". 2013г.

9. Pasricha J.S., Ranji Gupta. Illustrated Textbook of Dermatology. New Delhi, India. "JP Medical Ltd". 2013y.

10. Короткий Н.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. –Москва. "Медицинское информационное агентство". 2011 г.

11. Скрипкин Ю.К., Бутлов Ю.С., Дерматовенерология. Национальное руководство. –Москва. "ТЭОТАР Медиа". 2009 г.

12. Скрипкин Ю.К., Кубанова А.В., Акимов В.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. –Москва. "ТЭОТАР Медиа". 2009г.

13. Ананьев О.Л., Анисимова Е.В. Кожно-венерические заболевания. Учебник. "ЭКСМО", 2006 г.

14. Пол К. Бакстон Дерматовенерология. Учебник. Россия. "Бином", 2005 г.

15. Элинов Е. Сан. Дерматология. 100 случаев из практики. Учебник. Россия. "Бином", 2001 г.

Ўқитиш – сиёсий адабиётлар

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizning mard va olijanob xalqimiz bilan birga qutimiz. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2017 y.

2. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2017 y.

3. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va fargovon, demokratiya O'zbekiston davlatini bigalikda barpo etamiz. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2016 y.

Internet saytlari:

1. www.mediasheva.aha.ru/dermatol/dem-tm.htm;
2. www.matrix.ucdavis.edu/DOJ.html;
3. www.cc.emory.edu/WHSCIV/medweb.dermatology.html;
4. www.Mosby.com/Mosby/Periodicals/medical/CPDM/dm/html;
5. www.skinindex.com;
6. www.ama-assn.org/journals/standing/derm/demhome.htm;
7. www.Stanford.com/epo/mtm wz/wor ld.html;
8. www.ziyounet.uz;
9. [www.info@minzdrav.uz](mailto:info@minzdrav.uz);
10. [www.info@tma.uz](mailto:info@tma.uz).

Modul dasturi Qoraqalpog'iston tibbiyot institutida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. Institut kengashi bayonnomasi № 11 12.08.24

Modul dasturi bo'yicha mas'ulalar:

Jalilbekov J.J

«Yuqumli kasalliklar va dermatovenerologiya» kafedrasi mudiri, t.f.n

Ustberganova U.D.

«Yuqumli kasalliklar va

Ayupzayeva R.K

dermatovenerologiya» kafedrasi assistenti
«Yuqumli kasalliklar va dermatovenerologiya» kafedrasi assistenti

Taqrizchilar:

Ataxanova D. O

-OTL, "Gigiena va atrofi-muhi, epidemiologiya" kafedrasi assistenti PhD.

Eshpanov M.K

Qoraqalpog'iston Respublikasi